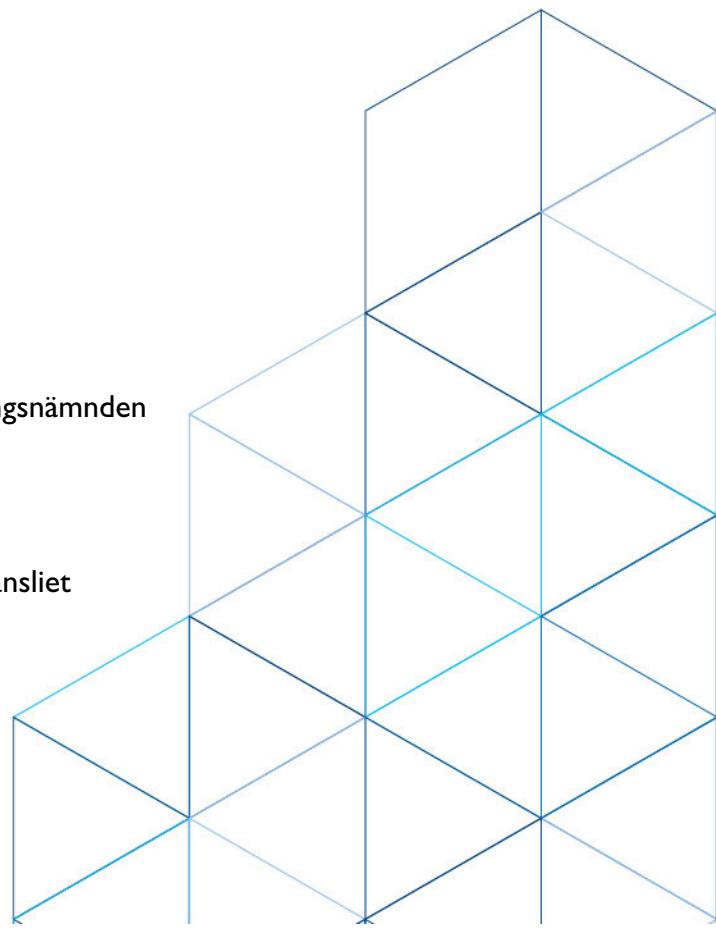

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Riktlinjer för inrättande av forskningsprogram

Dnr:	L 2021/131
Dokumenttyp:	Regler
Beslutsfattare:	Forsknings- och utbildningsnämnden
Beslutsdatum:	2021-10-07
Ansvarig avdelning:	Högskolekansliet
Dokumentansvarig:	Utredare vid Högskolekansliet

1. Syfte

Riktlinjer för inrättande av forskningsprogram syftar till att beskriva och tydliggöra de ingående delarna i processen för inrättande av forskningsprogram. Processen består av ansökan om att prövas mot kriterierna för forskningsprogram, formaliagranskning/kvalitetssäkring av ansökan om prövning, kvalitetsgranskning samt slutligen beslut om inrättande vilket fattas av rektor. Forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) ansvarar för kvalitetsgranskningen med hjälp av en extern beredningsgrupp och externa sakkunniga. Riktlinjerna kompletteras av dokumenten Anvisningar för ansökan om inrättande av forskningsprogram samt ”Instructions and Assessment form for experts” som båda beslutas av FUN.

Riktlinjerna riktar sig i första hand till lärare och forskare vid akademierna som ska utveckla forskningsprogram och i andra hand till forsknings- och utbildningsnämnden. Riktlinjerna anger inte hur forskningsprogram ska arbetas fram eller hur akademierna ska kvalitetssäkra ansökningar om att prövas i relation till de krav som ställs i denna riktlinje.

Riktlinjerna innehåller förutom syfte och bakgrund följande avsnitt:

- Inrättande av forskningsprogram
 - Process för prövning av ansökan om inrättande av forskningsprogram
 - Extended abstract
 - Kompletta ansökan om prövning av forskningsprogram
 - Kvalitetsgranskning, extern beredningsgrupp, externa sakkunniga och beslut
- Uppföljning och utvärdering
 - Årlig uppföljning
 - Tre-årsuppföljning
 - Utvärdering efter fem år
- Avveckling av forskningsprogram
- Tillhörande dokument

2. Bakgrund

Högskolan i Halmstad har två fokusområden, Hälsoinnovation och Smarta städer och samhällen. Syftet med fokusområdena är att kraftsamla och profilera Högskolans forskning för att skapa en framgångsrik utveckling och styrka ur ett nationellt och internationellt perspektiv. Utvecklingen av Högskolans forskning bygger på det av högskolestyrelsen beslutade visionsdokumentet Mot 2030 – Vision, målbilder och strategier för Högskolan i Halmstad. I visionsdokumentet står bland annat att:

- forskning, utbildning och samverkan ska berika varandra och skapa vitala och internationella kunskapsarenor;
- forskningen och forskarutbildningen ska utvecklas mot internationell lyskraft inom profilerade områden med hög samhällsrelevans;
- innovation och värdeskapande ska vara betydande inslag i forskningsverksamheten;
- forskningen ska bidra till lösningar på samhällsutmaningar, ofta i samverkan med externa aktörer;

- Högskolans interna kultur ska kännetecknas av kreativitet, öppenhet och förmåga till förändring;
- det ska finnas mötesarenor över ämnes- och organisationsgränserna som skapar unika samarbeten och framgångsrik profilering;
- Högskolan ska vara ett av Sveriges starkaste lärosäten inom samverkan

Forskningsinnehållet inom fokusområdena ska utgöras av ett antal forskningsprogram. Syftet med dessa forskningsprogram är att de ska utveckla Högskolans forskning i enlighet med Högskolans visionsdokument. Ett forskningsprogram ska vara tydligt knutet till såväl fokusområdena, vara mångdisciplinärt och mångvetenskapligt samt tydligt knyta an till Högskolans utbildning på alla nivåer, men särskilt utbildning på avancerad nivå och forskarnivå. Därtill ska ett forskningsprogram vara robust avseende såväl personal som finansiering, ha hög externfinansieringsgrad, för att stärka forskningen vid Högskolan så att en framgångsrik positionering och profilering uppnås.

Målsättningen är att ett forskningsprogram ska vara 10-årigt, med en struktur om 5+5 år där en utvärdering efter fem år ger underlag för beslut om huruvida forskningsprogrammets verksamhet kan fortsätta ytterligare fem år. Akademiernas ekonomiska åtaganden bygger i grunden på samma struktur då dessa är en förutsättning vid ansökan om att inrättas som forskningsprogram. Forskningsprogrammet kommer att följas upp årligen, vilket ger en bild av dess utveckling samtidigt som det ger akademierna förutsättningar att förnya sina ekonomiska åtaganden. Efter tre år kommer forskningsprogram genomgå en mer omfattande uppföljning gentemot de mål som initialt satts upp i ansökan, vilket också blir ett viktigt underlag inför kommande utvärdering efter fem år. Forskningsprogrammets rambudget kommer kunna justeras både uppåt och nedåt, beroende på forskningsprogrammets utveckling och Högskolans ekonomi.

Rektors två PM, ”PM–Utvecklingen av Högskolans forskningsverksamhet” och ”PM–Forskningsprogram vid Högskolan i Halmstad” utgör utgångspunkter för riktlinjerna liksom för akademiernas arbete med att utveckla forskningsverksamheten och forskningsprogram. De två dokumenten anger ramar för hur såväl process, anvisningar som kriterier ska utformas.

3. Inrättande av forskningsprogram

Detta avsnitt beskriver processen för att prövas mot kriterierna för forskningsprogram inför ett inrättande samt vad ansökan ska innehålla för att prövas.

3.1 Process för prövning av ansökan om inrättande av forskningsprogram

Ansökan om att pröva ett forskningsprogram inför ett inrättande sker i två steg, det första utgörs av en föranmälan i form av ett ”extended abstract” och det andra av en komplett ansökan. Akademierna och de tilltänkta forskningsprogramsledarna ansvarar för att ansökan uppfyller de krav som framgår av anvisningarna för ansökan om inrättande av forskningsprogram.

FUN ansvarar för kvalitetsgranskning av ansökan. Till sin hjälp i detta arbete har nämnden en extern beredningsgrupp. Syftet med en extern beredningsgrupp är i första hand att undvika jävssituationer som annars kan uppstå vid nämndens beslut.

Efter att komplett ansökan inkommit gör högskolekansliet en formaliagranskning och lämnar förslag till FUN om vilka ansökningar som uppfyller formaliakraven och kan gå vidare i prövningsprocessen.

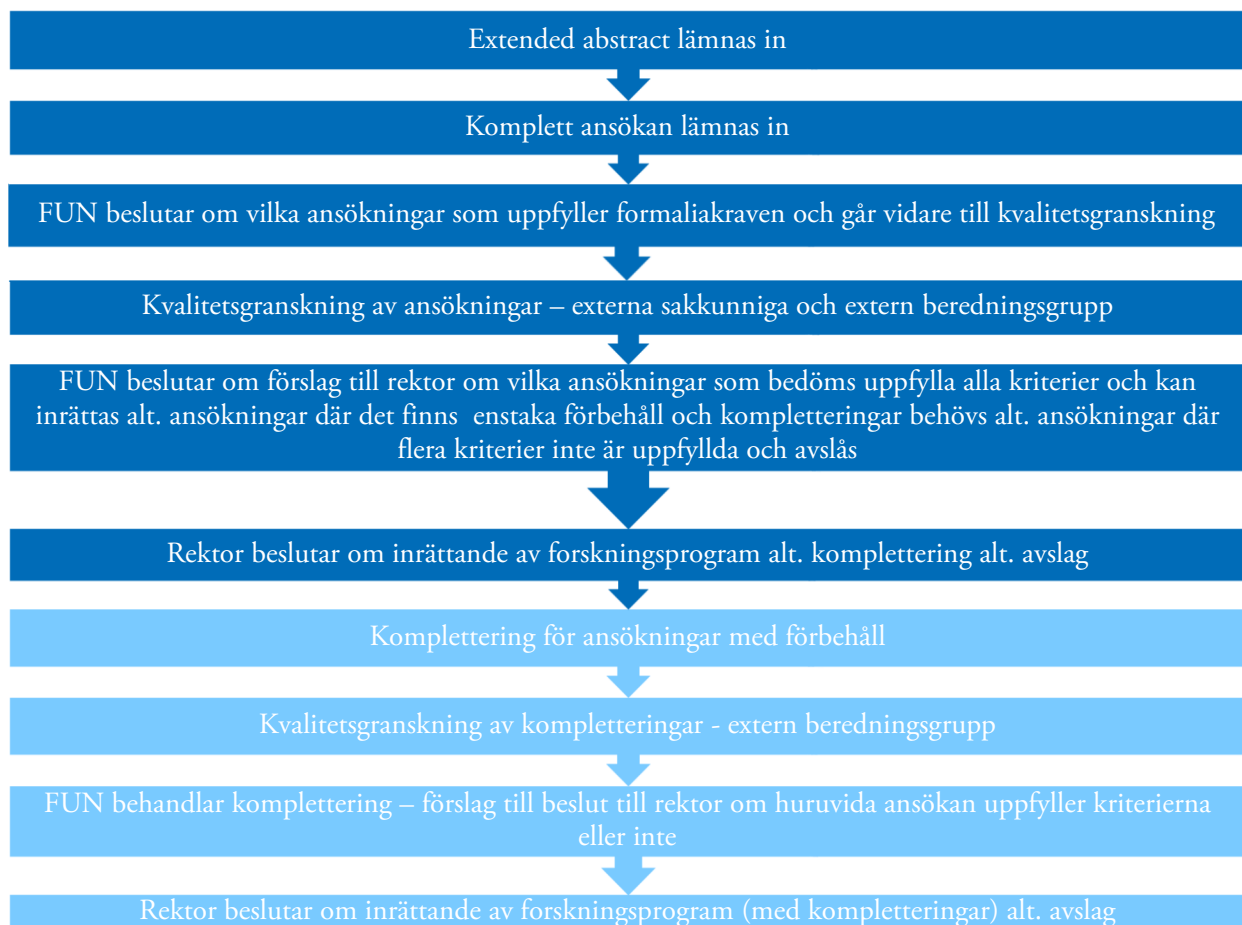
I nästa steg skickas ansökan för kvalitetsgranskning till den externa beredningsgruppen samt tre utsedda externa sakkunniga. De sakkunniga lämnar var sitt utlåtande där de bedömer i vilken utsträckning ansökan uppfyller uppsatta kriterier. Den externa beredningsgruppen sammanväger de externa sakkunnigas utlåtanden och skriver en rapport där man lämnar förslag till FUN om omdöme för respektive forskningsprogramansökan. Den externa beredningsgruppen har möjlighet att göra egna avvägningar utifrån utlåtandena i relation till den praxis som byggs upp. Ordförande i externa beredningsgruppen föredrar i normalfallet ärendet i FUN.

Inrättande av forskningsprogram beslutas av rektor på förslag av FUN.

Det kommer vara möjligt att ansöka om prövning av forskningsprogram två gånger om året, en gång på hösten och en gång på våren.

Tidsramarna i processen kommer anpassas till FUN:s sammanträden och de datum som gäller för utskick av kallelse inför dessa.

Inrättandeprocessen innehåller följande steg:

Inför varje ansökningsomgång kommer det på Insidan finnas mer detaljerad information om vilka tidsramar och deadlines som gäller för den aktuella omgången.

3.2 Extended abstract

Ansökan om prövning av forskningsprogram sker i två steg där en föransökan i form av extended abstract utgör ett första steg. Syftet med ett extended abstract är att förbereda den externa beredningsgruppen på vilket eller vilka områden forskningsprogrammet omfattar samt ge beredningsgruppen möjlighet att inleda arbetet med att hitta externa sakkunniga. För att beredningsgruppen ska veta vilket fält sakkunniga ska hämtas ifrån ska exempel på minst fyra sakkunniga anges i extended abstract.

Extended abstract består av följande delar (max 2 sidor):

- Preliminär titel på forskningsprogrammet
- Kort beskrivning av programmet och dess forskningsområde
- Koppling till fokusområde/n
- Berörda akademier
- Forskningsprogramledare och biträdande forskningsprogramledare
- Exempel på minst fem publikationer inom forskningsområdet
- Exempel på fyra externa sakkunniga

3.3 Komplet ansökan om prövning av forskningsprogram

En komplett ansökan om prövning av forskningsprogram inlämnas av tilltänkt forskningsprogramsledare och biträdande forskningsprogramledare till FUN. Ansökan ska vara skriven så att den kan granskas av internationella sakkunniga.

Ansökan ska vara tillstyrkt av berörda akademichefer och vara utformad i enlighet med dokumentet. Anvisningar för ansökan om inrättande av forskningsprogram. Anvisningarna syftar till att säkerställa att ansökan utformas så att den kan bedömas mot de av rektor formulerade kriterierna för forskningsprogram. I utvecklandet av såväl forskningsprogram som ansökan om att inrättas som forskningsprogram är rektors dokument "PM–Utvecklingen av Högskolans forskningsverksamhet" och "PM–Forskningsprogram vid Högskolan i Halmstad" betydelsefulla dokument.

Anvisningar för ansökan om inrättande av forskningsprogram består av följande delar (max 30 sidor) samt tillhörande bilagor enligt anvisningarna:

- Övergripande beskrivning av forskningsprogrammet
- Beskrivning av forskningsprogrammets syfte och mål uppdelat på lång sikt (10 år) och kort sikt (3 år)
- Utvecklingsplan
- Organisation och ledarskap
- Finansieringsplan

Till ansökan biläggs även cv för deltagande forskare och budget underskriven av berörda akademichefer.

3.4 Kvalitetsgranskning, extern beredningsgrupp, externa sakkunniga och beslut
FUN beslutar, vid ett ordinarie sammanträde, vilka ansökningar som uppfyller formaliakraven och kan genomgå en kvalitetsgranskning. Till sin hjälp i kvalitetsgranskningen har nämnden en extern beredningsgrupp samt externa sakkunniga.

En extern beredningsgrupp skapar goda förutsättningar för att minimera riskerna för jäv i beredningen inför beslut. Den externa beredningsgruppens primära uppgift är att utifrån de externa sakkunnigas utlåtanden genomföra en sammanvägd bedömning. Den sammanvägda bedömningen utgör underlag inför FUN:s beslut. Den externa beredningsgruppen består av fyra-fem ledamöter, varav en ordförande och vice ordförande, och utses av FUN.

Beredningsgruppen ska spegla Högskolans bredd och ha god kännedom om de ämnesområden som inryms i fokusområdena. FUN:s ordförande ansvarar för att den externa beredningsgruppens sammansättning förankras med akademicheferna.

Varje ansökan ska granskas av tre externa sakkunniga vilka sammantaget ska vara väl lämpade att bedöma forskningsprogrammets innehåll. De tre sakkunniga per ansökan (minst en av vardera kön) utses av den externa beredningsgruppen. Som stöd i det arbetet finns de exempel på sakkunniga som anges i extended abstract.

De externa sakkunniga ska lämna ifrån sig separata utlåtanden där de granskar och bedömer/prövar i vilken utsträckning ansökan uppfyller de av rektor uppsatta kriterierna som framgår av ”PM–Forskningsprogram vid Högskolan i Halmstad”.

De externa sakkunniga ska bedöma varje kriterium enligt en fyrgradig skala¹ samt skriva fram en kort motivering.

Den externa beredningsgruppen gör en sammanvägd bedömning med bedömningsskalan: uppfyllt, uppfyllt med förbehåll eller ej uppfyllt. FUN behandlar den externa beredningsgruppens sammanvägda bedömning vid ett sammanträde och beslutar om omdöme på forskningsprogram och förslag till rektor. Rektor beslutar därefter om inrättande av forskningsprogram.

Förutsättningen för att forskningsprogram inrättas är att samtliga kriterier är uppfyllda. Om ett kriterium får bedömningen uppfyllt med förbehåll innebär det att kriteriet snarast kan uppfyllas efter kompletteringar i ansökan. En kompletterad ansökan skickas till FUN. Den externa beredningsgruppen gör en ny bedömning av de områden som kompletterats och bedömer även om sakkunniga behöver aktiveras. Den reviderade sammanvägda bedömningen behandlas därefter av FUN som vid ett sammanträde beslutar om förslag till inrättande av forskningsprogram. Rektor beslutar därefter om inrättande av forskningsprogram.

Om ett eller flera kriterier inte är uppfyllda i prövningen av forskningsprogram leder det till att rektor beslutar att avslå ansökan. Tidigast ett år efter rektors beslut om avslag kan en ny ansökan lämnas in. Ansvariga har möjlighet att återkomma med en ny och/eller en modifierad ansökan.²

¹ The subject specialists are asked to grade into levels 1-3+, where 3+ corresponds to fulfilled with distinction, 3 to fulfilled, 2 to fulfilled with conditions, and 1 to not fulfilled.

² En ny ansökan innebär en större revidering. En modifierad ansökan innebär en mindre förändring.

4. Uppföljning och utvärdering

När rektor beslutat att inrätta ett forskningsprogram kommer det att följas upp på olika sätt och relaterat till olika intervall. Berörda akademiledningar ansvarar för den del av forskningsverksamheten inom forskningsprogrammet som faller inom respektive akademi på samma sätt som all annan verksamhet inom akademien. Rektor har årligen verksamhetsdialoger med akademiledning där bland annat akademins övergripande forskningsverksamhet följs upp.

I enlighet med rektors PM-Forskningsprogram vid Högskolan i Halmstad ansvarar FUN för att följa upp forskningsprogrammet med olika intervall; årligen, tre-årsuppföljning och utvärdering efter 5 år. FUN genomför såväl uppföljningen som utvärderingen och rapporterar därefter till rektor.

4.1 Årlig uppföljning

Ett forskningsprogram ska årligen rapportera verksamheten inom forskningsprogrammet. Rapportering ska innehålla en beskrivning av verksamheten i förhållande till de mål mm. som initialt formulerades. Rapporten ska innehålla aktiviteter under året, såväl interna inom programmet som kopplat till samverkan och utbildning samt publikationer, sökta och erhållna forskningsmedel, andra vetenskapliga och samhällsliga framsteg eller genomslag. Rapporten ska även ange personella förändringar i förhållande till planering inklusive motiv för detta. FUN ansvarar för uppföljning av rapporterna och rapporterar vidare till rektor.

Ett forskningsprogram har, om behov finns, möjlighet att årligen justera programmets innehåll i samband med återrapporteringen. Förslaget ska vara förankrat med berörda akademiledningar. Förslaget granskas av FUN, som rapporterar sin bedömning av förslaget vidare till rektor. I de fall FUN bedömer att justeringarna är väsentliga ska FUN också ge förslag till beslut för rektor angående de förslagna förändringarna, eventuellt efter att externa beredningsgruppen tillfrågats.

Den årliga uppföljningen bidrar till att såväl rektor som akademiledning kan följa forskningsprogrammets utveckling och att programmets verksamhet fortskrider enligt uppsatta mål och plan. FUNs uppföljning ger rektor och akademiledning underlag för beslut om fortsatt finansiering av forskningsprogrammet liksom andra strategiska överväganden.

4.2 Tre-årsuppföljning

Efter tre år ska forskningsprogrammets tre-års mål som formulerades initialt följas upp av FUN. Tre-årsuppföljningen följer en snarlik struktur som den årliga uppföljningen.

Tre-årsuppföljningen bidrar till att såväl rektor som akademiledning kan följa forskningsprogrammets utveckling och att programmet uppnått de mål och förverkligat den plan som var avsedd i det kortare perspektivet. FUNs uppföljning ger rektor och akademiledning underlag för beslut om fortsatt finansiering av forskningsprogrammet liksom andra viktiga strategiska överväganden.

4.3 Utvärdering efter fem år

Innan fem år har passerat efter att ett forskningsprogram startat, ska programmet utvärderas med hjälp av minst två externa sakkunniga. Inför utvärderingen ska programmet sammanställa en kort självvärdering av sin verksamhet fram till utvärderingen samt en plan för en eventuell fortsättning för ytterligare fem år. Berörda akademichefer ska även inkomma med ett utlåtande om programmets fortsatta värde för involverade akademier. De externa sakkunniga ska göra en bedömning av forskningsprogrammets verksamhet bakåt i tiden och den planerade verksamheten framåt i förhållande till kriterierna för forskningsprogram. Här ska särskilt fokus läggas på progressionen av verksamheten i förhållande till planering och förväntningar. De externas rapport ska även innehålla rekommendationer om förändringar av den planerade verksamheten. FUN ger utifrån de externa sakkunnigas rapport ett förslag till rektor angående beslut om ytterligare fem års verksamhet av forskningsprogrammet.

5. Avveckling av forskningsprogram

Målsättningen för forskningsprogrammet är att det ska vara verksamt i 10 år. Dock kan det under denna period inträffa händelser som påverkar forskningsprogrammets verksamhet i en riktning som inte är enligt plan eller som man inte kunnat förutspå.

Beslut om avveckling av forskningsprogram fattas av rektor. Initiativ till avveckling kommer i normalfallet från berörda akademier. Initiativ kan även komma från FUN, främst kopplat till uppföljnings- och utvärderingsrapporter som överlämnas till rektor.

Ansökan om avveckling av forskningsprogram lämnas av berörda akademier till rektor och ska innehålla en motivering.

Grunder för avveckling kan till exempel vara:

- Brister i måluppfyllelse gentemot uppsatta mål
- Brister i utvärderingen efter fem år
- Tydliga avsteg i relation till kriterierna såsom ekonomi och personal
- Brister i kvalitet över tid

6. Tillhörande dokument

Centrala dokument för framtagandet av en forskningsprogramansökan förutom riktlinjerna är:

- PM - Utveckling av Högskolans forskningsverksamhet
- PM – Forskningsprogram vid Högskolan i Halmstad
- Anvisningar för ansökan om inrättande av forskningsprogram (beslutas av FUN)
- ”Instructions and Assessment form for experts” (beslutas av FUN)
- Vägledning och operationalisering av rektors kriterier